

Sergi Sol: “No som República”

Sergi Sol (Barcelona, 1970) es va llicenciar en dret, però de seguida va veure que la seva vocació era la comunicació i el periodisme. O, més aviat, les tasques d'"agitació i propaganda". Va entrar a l'MDT amb 15 anys. El 91 va ser detingut i empresonat a Alcalá-Meco pel fet de declarar-se insubmís. "No comparto su entusiasmo por la bandera", va dir al jutge. Va fer el salt a ERC durant el segon tripartit. Des del 2011 s'ha convertit en un dels més estrets col·laboradors d'Oriol Junqueras, fins al punt que hi ha qui el considera la seva veu fora de la presó. Al Govern, Sol és assessor especial en polítiques estratègiques. 'Fins que siguem lliures' és el llibre on fa la síntesi del junquerisme.

Text: Roger Palà | Fotos: Ivan Giménez

Vas començar a militar a mitjan anys vuitanta en l'independentisme revolucionari, en concret al Moviment de Defensa de la Terra, l'MDT. Com t'hi vas embolicar?

Els meus pares eren de Terrassa, però jo vaig créixer entre Sitges i Sant Pere de Ribes. Érem un grup d'amics molt joves. Anàvem a manifestacions, fèiem els nostres propis adhesius amb lemes com "Catalonia is an oppressed nation"... Això era a mitjan anys vuitanta. Primer vam descobrir la Crida amb molt d'entusiasme, i un dia, en una concentració, va arribar un grup amb una pancarta que deia "Fora les forces d'ocupació". Duien una estètica de mocadors negres que em va captivar. Era la gent de l'MDT. Hi entro amb 15 anys amb una vocació total d'agitació i propaganda. No hi havia gaire reflexió en la meva militància: de fet, la reflexió em carregava molt. Era molt jove i feia reunions amb gent més gran que tenien debats bizantins que no anaven enlloc. Jo preferia l'agit-prop': pintades, adhesius... El que fos.

Com altres militants de l'MDT, vas ser insubmís al servei militar. Ara es compleixen [30 anys de les primeres presentacions](#) col·lectives d'insubmisos.

Vaig prendre-hi part: un dia, 30 joves ens vam personar davant del Govern Militar de Barcelona i vam entregar un decàleg signat amb els motius pels quals ens negàvem a fer la mili. Jo combregava del tot amb l'antimilitarisme i el pacifisme, però recordo que hi vaig voler incorporar un onzè punt, que llavors no era previst: que la insubmissió també la feia perquè l'exèrcit espanyol era un exèrcit d'ocupació. No sé si hi té alguna cosa a veure; però, d'aquells 30 que ens hi vam presentar, només em van venir a buscar a mi.

“Em van tancar a Alcalá-Meco per insubmís. ‘Aquí te van a hacer un hombre’, em va dir la Guàrdia Civil”

Et van detenir i fins i tot vas passar per la presó...

Recordo el dia perquè era un dilluns i el cap de setmana anterior havia estat de festa per Madrid. L'endemà m'havia quedat adormit, eren gairebé les onze i encara estava KO. La mare va venir a despertar-me i em va dir que hi havia uns senyors a la porta que preguntaven per mi. Vaig mirar per la finestra i vaig veure que un dels individus, que anaven de paisà, era un guàrdia civil de Sitges que un cop m'havia 'trincat' per enganxar cartells. Vaig dir a ma mare: "Mama, que són els 'picoletos'. Fes-me un 'bocata' i dóna'm una Coca-Cola, que sortiré per darrere de casa'. Ma mare s'hi va negar i em va muntar un escàndol. Que que m'havia pensat, que això era una democràcia i que aquells senyors havien estat molt amables. Total, que me'n vaig anar detingut. Primer em van portar a la comandància de Sitges i després a la caserna del Bruc, on hi vaig ser durant vuit dies. Vaig coincidir amb un 'nano' de la CNT, que el van deixar anar de seguida, però en el meu cas no va ser així.

Vas acabar a Alcalá-Meco.

Un matí em vaig despertar de l'hòstia que em va fotre un guàrdia civil. Gairebé caic de la llitera. Em van posar en un furgó sense dir-me on anàvem. Em van dir de 'maricón de mierda' en amunt. Vaig descobrir que m'havien portat a Meco quan ja era dins la presó. "Aquí te van a hacer un hombre", em van dir. Al cap d'algunes setmanes em van dur davant d'un jutge de la Corunya, perquè jo havia de fer la mili a El Ferrol. Em va assistir un advocat de Comissions Obreres, a través d'algun contacte que tenia. Bona gent, però era un senyor que no sabia gaire de què anava la pel·lícula. El jutge era un impresentable. Ramírez Sineiro, es deia. Em vaig assabentar que anys després [va acabar sancionat](#) per maltractament psicològic als funcionaris del seu jutjat. El 'tio' em va començar a parlar de l'exèrcit, de la pàtria, de la bandera, de "defender España"... I jo li vaig dir: "Es que a mí esto de la bandera no me produce ninguna pasión especial; no comparto su entusiasmo". Em va dir que era un mal patriota i que la meva mare tindria vergonya de mi. Jo li vaig dir que la meva mare potser s'avergonyia de mi perquè sortia massa de nit, però que, pel que feia a la bandera, "tampoco comparto su pasión". L'advocat anava fent cares. En un recés em va dir: "Haz un esfuerzo, chaval, que no vas bien". Però no hi va haver manera. Al final em van tornar a enviar a la presó i al cap de poques setmanes em van deixar anar enmig d'aquell descampat que hi ha davant d'Alcalá-Meco. Allò era un erm. El desert de Gobi. Allí em vaig espavilar per contactar amb la família. En total van ser uns dos mesos a la presó.

"No serveix de res ser molts darrere una pancarta si al final ens estanquem en el 15%"

Com t'apropes a ERC i per què hi acabes militant?

Vinc d'una família republicana. El meu 'tiet' avi, en Mario, havia sigut voluntari de la columna Macià-Companys. No n'hi va haver gaires, d'aquests. El meu avi, que havia passat una 'pòlio', se'n va anar de voluntari a defensar la República a Madrid i va acabar en un camp de concentració. Un dia li vaig recordar això a en Juan Carlos Monedero quan, [en una entrevista](#), va començar a tirar de tòpics sobre els catalans insolidaris. Tanmateix, tot i militar en l'independentisme llavors extraparlamentari, jo sempre he estat votant d'ERC. Durant els anys vuitanta, l'independentisme no es presentava a les eleccions, i jo acabava votant gairebé sempre Esquerra. Amb el pas del temps faig una evolució: els catalans, des de fa molts anys, vam decidir que el nostre camí era democràtic. O ho fèiem basant-nos en els vots, o no ho fariem. Hi ha un moment en què has de triar: tens l'esperit de guanyar o de protagonitzar una derrota èpica? No serveix de res ser molts darrere una pancarta si al final ens estanquem en el 15%. Però passar de la pancarta als fets és difícil i comporta assumir contradiccions.

Entres formalment a Esquerra durant l'etapa del segon tripartit. És un moment en què des del món convergent s'impulsa una campanya virulenta contra els republicans pel seu pacte

amb el PSC i ICV-EUiA. Com influeix això en la teva evolució política?

Em va afectar profundament. Va ser una campanya injusta i exagerada, que agitava les passions més baixes. Es va tacar Montilla pel seu origen i ens deien que havíem fet president “un espanyol”!... Hi havia una part de discurs identitari i fins i tot etnicista. No diguem ja allò que va dir Marta Ferrusola quan va guanyar el tripartit: “És com si ens haguessin entrat a robar a casa”. Però què vol dir, això? És segur que l’aposta estratègica d’ERC en aquell moment podia tenir errors. Però, fos més o menys encertada, era una decisió seriosa. I amb el temps s’ha demostrat que va ser una aposta vàlida. El pacte d’ERC amb el PSC va ser disruptiu perquè va trasbalsar les bases històriques del nacionalisme. No seríem aquí sense aquella aposta per trencar el marc conceptual del nacionalisme convergent. Va ser el tripartit el que va precipitar la reforma de l’Estatut. Però la campanya que se’ns va fer en contra va ser una carnisseria. ERC ho va passar molt malament. Es va arribar a un moment bastant límit. Va quedar fora de gairebé totes les grans ciutats excepte Barcelona. Des de Convergència es van atiar fenòmens com Reagrupament i Solidaritat. L’objectiu va ser apujar el llistó de la negociació de l’Estatut... per acabar-hi passant per sota! Pocs recorden [aquella foto](#) del pacte a la baixa Mas-Zapatero...

Com coneixes Oriol Junqueras?

En la campanya de les europees del 2009. Abans que això, només l’havia vist en alguns programes de televisió. Però hi connecto de debò entre els anys 2010 i 2011. De seguida es va generar molta complicitat i em vaig trobar col·laborant-hi cada cop més. Hi va haver un moment cabdal en la campanya de les eleccions catalanes del 2012. Em va explicar que volia fer una declaració per dir que a la República Catalana el castellà havia de ser llengua oficial. Aquella reflexió es va convertir [en un article](#) que va publicar a ‘El Periódico’. Però ho vam fer per sorpresa, sense avisar al comitè d’estratègia electoral. Tothom es va posar les mans al cap perquè els semblava que era molt arriscat fer una declaració així a les portes d’unes eleccions. Em vaig endur alguna reprimenda amistosa i algun retret per haver-ho gestionat. Avui en dia aquest discurs sembla molt normalitzat, però llavors no ho estava gens i l’article va causar moltíssim debat.

“El pujolisme va tenir virtuts que cal reconèixer: tenir clar que Catalunya necessita un poder financer i mediàtic”

Es parla molt de junquerisme, però ningú sap ben bé què és. S’ha dit, potser amb una mica de sorna, que el junquerisme “és amor”. Hi ha qui diu que el junquerisme és un pujolisme honest. És això?

Pujol ha acabat com ha acabat, però el pujolisme va tenir les seves virtuts que cal reconèixer. Per exemple: tenir clar que Catalunya necessita un poder financer i també mediàtic. En aquest sentit, sembla que Pujol s’inspira en Gaziol. Sobre el junquerisme: no n’he plantejat mai una definició concreta. Podria explicar-lo a través de dos exemples pràctics. El primer: un dia, parlant sobre les estratègies d’alguns independentistes, l’Oriol em va dir: “De llebres i conills, a dalt de tot del Pirineu n’hi ha pocs i són feréstecs. Si ets caçador, has de saber que on hi ha més conills és a la plana de Vic i a la plana del Llobregat. Quan surtis a caçar, no vagis a disputar els conills de dalt de les muntanyes. Això ja hi ha caçadors que ho saben fer bé. Però per guanyar hem de connectar amb la majoria. I el país sencer és a la plana del Llobregat i a la plana de Vic”. Segon exemple: a més del meu ‘tiet’ Mario, jo tenia una àvia que es deia Neus. Una persona molt senzilla, que va morir sense saber ni llegir ni escriure. Mai parlava d’independència, però sempre votava ERC. Un dia li vaig preguntar per què, i em va dir que ho feia perquè hi havia un senyor que es deia Francesc Macià, que havia sigut d’ERC, i que havia dit que tots els catalans de classe treballadora havien de tenir

una caseta i un hortet. L'Oriol em deia: "En aquest país hi ha moltes Neus, però hi ha pocs Marios. Els Marios ja estan convençuts; està bé que n'hi hagi, i me'n sento orgullós, però el nostre missatge ha d'arribar a totes les Neus". Un missatge transversal, amorós i republicà, per projectar un país on la gent visqui millor. Probablement això és el junquerisme.

Al llibre expliques que Junqueras és el primer que porta a la pràctica la teoria de l'independentisme no nacionalista que Carod-Rovira va desenvolupar durant els anys noranta. Com ho fa?

Carod o Joan Manuel Tresserras són els qui fan la reflexió teòrica. Però Junqueras és qui ho aterra, primer de tot al món municipal, a partir de l'experiència de Sant Vicenç dels Horts. Hi ha una anècdota del 2012 que em sembla significativa: per les eleccions al Parlament, l'equip de campanya va fer un vídeo electoral a la plaça de Sant Jaume, amb 300 estelades onejant. En paral·lel vam fer un altre vídeo, que havia de ser complementari, on apareixen uns quants vicentins parlant de l'Oriol, molts dels quals en llengua castellana. Va ser un vídeo fet amb uns recursos mínims, però era un missatge diferent i innovador. Gent que demana el vot per ERC en castellà. Al final va ser el vídeo que vam acabar fent servir més, i l'espot oficial va quedar aparcat.

Va ser un encert, perquè vam començar a entrar on no havíem entrat mai. Igual va passar amb la decisió d'apostar per Gabriel Rufián, que va ser revolucionària. Recordo el primer debat electoral d'en 'Rufi' a TV3. Hi havia gent d'ERC que ens deia que com podia ser que l'únic candidat que parlés en castellà fos el d'Esquerra. Amb el pas del temps s'ha vist que va ser un gran encert. Calia trencar tòpics. Hem trencat la barrera lingüística.

"A gent com Josep Rull o Jordi Turull se'ls ha de fer un reconeixement explícit: no hi són per tacticisme"

Al llibre esmentes l'experiència dels Free Junqueras, un grup de gent de Sant Vicenç que provenen del món no independentista i que fan campanya per la llibertat dels presos. Quines són les característiques principals d'aquest col·lectiu?

Un grup d'homes i de dones molt maco, 'working class' total, molts d'ells mileuristes. Gent com en Lolo Calero o en Domingo Alfonso, majoritàriament nascuda fora de Catalunya, i que tradicionalment haurien estat votants del PSC o potser ara de Ciutadans. Cal dir també que Sant Vicenç dels Horts potser ha estat un territori especialment propici per fer arrelar aquest discurs, perquè havia estat històricament un dels pobles amb més votants del Partit dels Comunistes de Catalunya (PCC). I el PCC era més transgressor que el PSUC amb la qüestió nacional. Però les cèl·lules del PCC no eren formades per elits intel·lectuals i acadèmiques, sinó que eren gent de barri. Xavier Domènech, dels Comuns, és una persona fantàstica, però no deixa de ser una representació de l'elit cultural. Igual que el mateix Junqueras. Però aquesta gent és diferent. Com s'hi arriba? No pas anant tot el dia amb l'estelada.

Cites el professor de la Universitat de Vic Francesc Codina, quan diu que l'auge social de l'independentisme coincideix amb la desfeta organitzativa de Convergència i això fa que els seus hereus hagin d'emmarcar dins la lluita per la independència la seva lluita particular per reconstruir l'espai propi. Aquest ha estat el gran punt feble del procés?

N'ha estat un. És obvi que les dues coses s'han encavalcat, i és legítim que aquest component hi sigui. Però aquesta lluita també explica algunes febleses. En un futur hauríem d'estar disposats al fet que dins de l'independentisme les majories fossin variables: ara potser hi ha una majoria que va

cap al centre esquerra, però potser en el futur serà a l'inrevés. Dit això, a gent com Josep Rull o Jordi Turull se'ls ha de fer un reconeixement explícit: no hi són per tacticisme.

“La voluntat de construir llistes unitàries forma part d’una estratègia per reconstruir l’espai de CiU”

Creus que la llista unitària de Junts pel Sí va ser un error. Ara es tornen a escoltar cants de sirena de llista única...

Sí, va ser un error estratègic importantíssim. El 2015, el resultat de Junts pel Sí no va ser ni de bon tros el que s’havia pronosticat. De fet, si el 21-D és una victòria per a l’independentisme, és perquè anant separats som capaços de penetrar molt més en ciutats metropolitanes. El cas més evident és Santa Coloma de Gramenet, on ERC sola el 21-D obté més vots que no pas Junts pel Sí el 2015. La voluntat de construir llistes unitàries forma part d’una estratègia per reconstruir l’espai de Convergència i Unió. Sempre amb l’argument que cal construir un Scottish National Party català... Però és que això no ho aconseguiràs bastir mai sobre les bases de CDC. Perquè a la regió metropolitana la gent no se n’ha oblidat, de Convergència. Vint anys de pujolisme van generar anticossos. Hi ha una part del país que no compra el nacionalisme hegemònic de Convergència; però, en canvi, està disposada a apropar-se a la independència.

ERC parla molt d’“ampliar la base”, però... què vol dir això? Pràcticament ha esdevingut un ‘mantra’, com allò de “fer República”.

Quan veus gent com Lolo Calero o Domingo Alfonso, entens què vol dir “ampliar la base”. En contra del que propugna la dreta espanyolista que vol trencar el país, hem de ser capaços d’elaborar un missatge cohesionador. I això implica connectar amb sectors socials que havien estat als antípodes de l’independentisme, en alguns casos com a reacció al nacionalisme de Convergència. L’Oriol ho

resumeix perfectament: jo no sóc nacionalista, estic independentista i sóc republicà.

“Em va semblar un error colossal per part de la CUP la decisió de no invertir Jordi Turull”

Al llibre dius que els independentistes van morir d'èxit l'1 i el 3 d'octubre i després va venir la desorientació... No hem de reivindicar el 27-O, data de la proclamació de la independència?

En Raül Romeva ho reivindica. I tal vegada en aquell moment s'havia de fer. Puigdemont és honest quan diu que, si decideix el 26 d'octubre no convocar eleccions, és perquè creu que l'Estat aplicarà igualment el 155 i que, en aquesta situació, el millor és proclamar la independència. Durant tot el mes d'octubre hi va haver intents honestos de buscar una mediació. Vam ser ingenus? Tal vegada. Potser érem molt captius emocionalment de l'1-O. Potser estàvem enrabiats i ofuscats després de la violència policial, i no vam gestionar correctament l'1-O, que és el dia que ens ha posat en el mapa al món. Però la realitat és que no ens han reconegut, i que l'1-O va anar a votar el 43% del cens, que és moltíssima gent, però no la suficient. Ho vam fer en un context molt difícil, amb la pressió de la policia, el boicot dels partidaris del 'no'... Vam fer una fita històrica, però no una victòria absoluta. Hem guanyat una batalla, però no la guerra. I dir això no ha de ser entès com una devaluació de l'1-O.

Sols ser dur amb la CUP... Però hi ha qui diu que sense la CUP no s'hauria arribat tan lluny. La CUP és qui força el “pas al costat” d'Artur Mas que implica la investidura de Puigdemont, i és també qui comença a posar el referèndum sobre la taula després de les anomenades “eleccions plebiscitàries” del 2015 que, en teoria, havien de ser el desllorigador de tot.

El 2015, ERC es queda sola intentant aturar la llista única proposada per CDC. I les raons cal buscar-les en el fet que a dreta i esquerra ja els anava bastant bé. Encara que ho diguessin amb la boca petita, la CUP tenia un interès tàctic que ERC i CDC anessin juntes, perquè els deixava espai. Jo vinc de l'espai ideològic que va ser l'embrió de la CUP i tinc màxim respecte i admiració per tot el que s'ha arribat a fer, perquè sense aquesta feina prèvia no seríem on som. Ara, precisament per això, a vegades hi ha coses que em dolen. I sembla que no es puguin dir. Per exemple, em va semblar un error colossal per part de la CUP no invertir Jordi Turull. Ens hauria situat en una posició molt diferent davant de l'Estat. Ens hauria carregat de raons que l'Estat hagués posat a la presó un president investit amb tots els ets i uts. Al marge que hi havia una qüestió d'humanitat. Tothom sabia que aquell senyor l'anaven a empresonar l'endemà. Internament i en privat molta gent de la CUP admet l'error. Però hi ha actituds i estratègies més estètiques que no pas efectives.

“L'independentisme crispat ha fet moltíssim mal, però per sort no és al carrer”

Des d'alguns entorns de l'independentisme han estat molt durs amb tu. T'han acusat, fins i tot, de ser col·laborador del CNI. Com valors aquestes acusacions?

L'independentisme crispat ha fet moltíssim mal. Afortunadament és un fenomen que es dona en una part del món digital, però no és al carrer. Si no, no em vull imaginar on seríem. Aquesta agressivitat, radicalisme i crispació... a qui sedueix? Són actituds contraproductives.

Hi ha qui ha insinuat, fins i tot, que Junqueras tenia un pacte amb l'Estat per evitar la

presó.

Qui diu aquestes coses es desqualifica a si mateix i d'aquí a algun temps, si recapaciten una mica, s'adonaran de les bestieses que han arribat a dir. Jo puc entendre que hi hagi gent que esperava més, i que això porti a un procés de frustració. Però mira: jo fa 30 anys que estic en això, i estic content. Perquè mai havíem sigut tants i hi havíem estat tan a prop.

A l'epíleg del llibre Xavier Vendrell parla de preparar un "nou embat" després de l'1-O. En què ha de consistir?

Som en un moment d'impàs. Els primers que van pujar a l'Everest hi van perdre la vida; però, sense aquesta gent, no hi hauríem arribat mai. En la vida acumules experiències i fracassos. Ara som en el moment en què pensem com tornar a atacar el cim. Quan estàs fent el cim, tothom sap on va; però, quan estàs decidint, això genera més nervis dels que toquen. No ens ha de tornar a passar, però, de caure en les presses i en la precipitació. Cal atacar el cim quan ho tinguem clar i tenint en compte l'entorn: no és lògic sortir a atacar la muntanya quan al voltant és ple de vent huracanat.

"Ajudaria molt que amb la CUP compartíssim un diagnòstic seriós d'on som i què no som"

Com han quedat les relacions entre ERC i CDC després de l'1-O?

Són relacions complexes en un moment en què haurien d'estar més cohesionades que mai. En primer lloc, ens hauríem de posar d'acord amb la diagnosi d'on som realment. Quan parlem en privat, aquesta diagnosi s'aproxima molt. Però en l'espai públic es distorsiona, perquè a alguns els costa molt fer una radiografia honesta del moment. Hem de saber on som per saber on volem anar. Hi ajudaria molt que amb la CUP, que és un actor molt important, hi compartíssim un diagnòstic seriós d'on som i del que no som. Ja m'agradaria ser República. La necessitem més que mai. Un dia ho serem. Però no som República. No hi ha República, dissortadament. Això és evident. Com també és evident que cal aconseguir un referèndum que sigui reconegut a Europa, perquè, si no, no ens en sortirem. I això necessita una sòlida majoria social. El 50% és una condició imprescindible, tot i que probablement no suficient. En aquest sentit, tant de bo la CUP sigui part de la solució i no del problema. Hi ha qui diu: "Obriu les presons". Primer de tot, em fa gràcia quan es parla així, en primera persona del plural. I, en segon lloc... què hi diuen els presos? En Rull m'ho deia un dia: al final, si obren les presons, sortirà tothom menys nosaltres. Fins i tot el col·lectiu de presos ho veu clar.

Què penses de la iniciativa de l'ANC d'impulsar primàries independentistes en alguns municipis, de vegades al marge dels partits? A Barcelona donen suport a la llista de Jordi Graupera. S'està configurant un quart espai de l'independentisme?

Sí, i en part ja hi va ser: es deia Reagrupament o Solidaritat. Estem anant claríssimament cap aquí. Crec que seria millor que l'ANC tingués una vocació transversal, i que cadascú tingués clar quin és el seu àmbit.